

ĐÓN XUÂN NÀY, NHỚ XUÂN XƯA!

MX Phan Công Tôn

Ngồi buồn, nhìn qua cuốn lịch mới xin về treo trên vách, cuốn lịch có hình một em bé gái đang ôm một con gà trống, bên góc phải trên cao có chữ: “Đình Dậu 2017”.

Thấy chữ “Đình”, tự dưng trong lòng tôi vụt nhớ đến ... “Đình Mùi 1967”! Tôi muốn kể lại một kỷ niệm, một chuyện vui, một chuyện có thật đã xảy ra đúng 50 năm về trước: Năm đó, 1967, vào dịp Tết Đình Mùi, Tiểu Đoàn 1/TQLC được về nghỉ dưỡng quân sau mấy tháng hành quân liên miên ...

Mấy năm trước, vào các dịp Tết, đơn vị vẫn phải đi hành quân tại các vùng chiến thuật khác nhau. Thôi thì, mọi người trong đơn vị, mỗi người cứ ôm lấy riêng mình một ... nỗi nhớ! Gần vào dịp Tết Nguyên Đán, câu ca dao Việt Nam như cứ rộ lên:

“Dù ai buôn bán nơi đâu. Nhớ đến Ngày Tết rủ nhau mà về!”

Câu ca dao này, các cụ (trong cảnh thanh bình ngày xưa) muốn gợi ý hay nhắc tuồng cho đám con cháu bạn đi “làm ăn, buôn bán” ở nơi xa, phải lo thu xếp

về quê nhà hưởng Xuân, hưởng Tết. Còn đối với lính tráng thời nay, sức mảy mà có được cái cảnh ... “rủ nhau mà về”, đặc biệt là đối với lính tác chiến của đơn vị Tổng Trừ Bị.

“Phe ta” cứ đánh nhau te tua, lòng dạ nào mà nhớ, mà nghĩ đến Tết, đến Nhất! Đúng như tâm trạng của người lính đang “đánh giặc miền xa” qua bài hát của Trần Thiện Thanh: “Nếu mai không nở, anh đâu biết Xuân về hay chưa?”

Thế là, phe ta, dù đang lội sinh dưới vùng Cà Mau, đang vượt rừng cao su vùng Tây Ninh, đang leo núi trên vùng Kontum, Pleiku hay đang ngút ngàn ngoài vùng Đông Hà, Quảng Trị ... cũng đành “ráng” hát theo những bài ca “thời thượng” qua các đài phát thanh. Một số các bài như: “Phiên Gác Đêm Xuân”, “Chiều Mưa Biên Giới”, “Mây Dặm Sơn Khê”,

“Đồn Vắng Chiều Xuân”, “Xuân Này Con Không Về”, và nhiều nhiều bài khác nữa ... Thôi thì, các câu hát cứ réo rất bên tai, nào là:

- “Đầu Xuân năm đó anh ra đi, Mùa Xuân này đến anh chưa về ...”

- “Con biết bây

Từ trái: Th/U Nguyễn Dũng Trí, Th/U Nguyễn Hữu Hạnh, Đ/U Phan Công Tôn, Th/U Bùi Phúc Lộc và Th/U Lê Quang Liên

Thủy Quân Lục Chiến

giờ mẹ chờ em trông, nhưng nếu con về bạn bè thương mong,

*Bao lứa trai cùng chào Xuân chiến trường,
không lẽ riêng mình êm ấm,*

Mẹ ơi, con Xuân này vắng nhà! ...”

Phe ta ca theo các bài hát này thì rõ ràng, Xuân này vắng nhà là ... cái chắc!

Thế mà, sau cuộc hành quân tại Bình Định, gần dịp Tết Đinh Mùi 1967, “Cái Tin Vui Bất Ngờ” đã ập đến với Tiểu Đoàn 1/TQLC: Tiểu Đoàn được phép về hậu cứ nghỉ “duỡng quân” từ ngày 26 Tháng Chạp âm lịch, tức là trước Tết Đinh Mùi cả 5 ngày. Mọi người trong đơn vị, “từ quan tới quân” ai cũng thấy rất thấm, ấm dạ, vì được trọn hưởng câu “Vui Như Tết” của năm đó!

Trước Tết mấy ngày, ghé thăm Khu Gia Bình, tôi thấy thật là ấm lòng, “Các Bà Vợ Lính” và con cái chạy lăng xăng, lo thu xếp, dọn dẹp, trang hoàng nhà cửa, lo làm bánh làm mứt, lo gói và bắt đầu nấu bánh tét, bánh chưng ... Các bà, các cô và các nhóc cứ chạy tới chạy lui, thật là bận rộn nhưng nét mặt lộ ra niềm vui và tràn đầy hạnh phúc. Mấy thuở mà họ được hưởng niềm vui đoàn tụ, sum họp với chồng, với cha trong dịp Tết như vậy!

Ngay phía sau văn phòng Đại Đội 2, một số anh em binh sĩ gồm có các chú: Đại Truyền Tin, Nho, Phước Điếc, Hoàng, Biểu, Phụng, Cảnh Teo, Minh ù, v.v... đang tụ tập để kéo xì lác với nhau. Mọi người trong ĐĐ đã từng biết tánh của tôi, tôi rất ghét đánh bài. Khi đơn vị đi hành quân xa, thường thường giữa các cuộc hành quân, có vài ngày được nghỉ tại các quận hay tại tỉnh lỵ. Một số quân nhân “ngứa tay” trong ĐĐ tôi, ưa lên rủ nhau đi đánh bài. Trong những dịp như vậy, khi nghe báo cáo có sòng bài ở đâu thì tôi thường cầm cây gậy tìm tới nơi, rượt “đám đánh bài” chạy ... có cờ!

Nhưng đặc biệt vào dịp Tết Đinh Mùi này, được về hậu cứ, tôi chính thức cho phép mấy anh em “ngứa tay” được ngồi chơi bài phía sau

văn phòng ĐĐ. Tôi chỉ cho phép đánh nho nhỏ, cầu vui ba ngày Tết, chớ không được sát phạt nhau. Thượng Sĩ Trịnh Xuân Đới (Thường Vụ Đại Đội 2) lâu lâu ghé sòng bài nhắc tuồng:

- “Ông Thầy đã dặn mấy chú rồi, chơi cho vui thôi chứ không được “ăn thua” lớn. Và dù đang chơi bài nhưng khi có công tác cần phải làm thì phải bỏ sòng bài đi thi hành lệnh công tác ngay. Cậu nào ảm ớ, phe lờ công việc, thì tôi sẽ trình lên ông Thầy cho mấy chú ... dẹp tiệm!”

Năm đó, Tiểu Đoàn 1 đã tổ chức một cái Tết rất “xôm tụ” tại hậu cứ, ngoài việc đi thăm và tặng quà cho thân nhân và gia đình trong Khu Gia Bình (trước Tết), Tiểu Đoàn còn tổ chức Đêm Đại Nhạc Hội cho toàn thể quân nhân và gia đình. Đặc biệt là vào buổi trưa hôm mùng 1 Tết, mỗi Đại Đội đều tổ chức buổi gặp mặt và tiệc “liên hoan” tại vị trí của Đại Đội mình. Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn gồm có Tiểu Đoàn Trưởng, Tiểu Đoàn Phó và các Trưởng Phòng của Ban Tham Mưu Tiểu Đoàn đều ghé qua các Đại Đội để Chúc Tết, để chung vui, để ăn uống và để trò chuyện với mọi người ...

Thời gian này, các cấp Chỉ Huy trong Tiểu Đoàn 1 và các Ban gồm có:

- . Tiểu Đoàn Trưởng: Th/Tá Phan Văn Thắng
- . Tiểu Đoàn Phó: Đ/U Nguyễn Văn Đã
- . Trưởng Ban 1: Ch/U Đàm Quang Quân
- . Trưởng Ban 2 kiêm Ban 5: Th/U Lê Văn Châm
- . Trưởng Ban 3: Đ/U Trần Văn Hiến
- . Trưởng Ban 4: Th/U Đạo (trùng tên với Ch/U Đạo, Ban Quân Lương)

Và các Đại Đội Trưởng thuộc các Đại Đội như sau:

- . ĐĐ Chỉ Huy: Đ/U Hoàng Trọng Độ (ĐĐ Phó: Tr/U Quách Ngọc Lâm)
 - . ĐĐ1: Đ/U Huỳnh Văn Lượm
 - . ĐĐ2: Đ/U Phan Công Tôn (*)
 - . ĐĐ3: Tr/U Nguyễn Văn Phán
 - . ĐĐ4: Tr/U Nguyễn Xuân Tòng
- (*) Riêng ĐĐ2 của chúng tôi (có hình kèm

theo), Đại Đội Phó là Th/U Lê Quang Liên, các Trung Đội Trưởng là các Th/U Nguyễn Dũng Trí, Nguyễn Hữu Hạnh, Bùi Phúc Lộc.

Mấy hôm trước ngày mùng 1 Tết, Đại Đội nào cũng lãng xãng và bận bịu chuẩn bị ra thăm gia đình các chiến sĩ ngoài Khu Gia Bình, lo đóng góp vào chương trình Đêm Đại Nhạc Hội của Tiểu Đoàn, lo trang trí khu vực Đại Đội của mình, lo cho bữa tiệc của Đại Đội mình được ngon lành và chu đáo. Tôi đi một vòng qua các Đại Đội, ĐĐ nào cũng trang hoàng đẹp đẽ, treo các Câu Đối Xuân hay biểu ngữ có nội dung: Chúc Mừng Năm Mới, Năm Mới An Toàn Hạnh Phúc, Năm Mới Đạt Được Nhiều Chiến Thắng, v.v...

Riêng Đại Đội 2 của chúng tôi, cách tổ chức mọi thứ, cách trang trí bày biện, sắp xếp trong văn phòng hay khu sân trước của ĐĐ cũng na ná như các ĐĐ bạn, duy chỉ có một “thứ” rất là đặc biệt, rất là độc đáo và “không giống ai”: đó là cái “băng dờ rôn” (banderol: băng biểu ngữ) treo trước văn phòng Đại Đội. Tôi đã tự “chế” ra một câu và cho chính thức viết thành biểu ngữ:

“NĂM CON DÊ, CHIẾN ĐẤU HĂNG NHƯ ... DÊ!”

Tôi còn nhớ, cái hôm ngồi tại văn phòng ĐĐ, tôi viết “thảo” câu này ra trên tờ giấy, tôi gọi một số anh em sĩ quan, hạ sĩ quan và binh sĩ trong ĐĐ đến coi đề ... cho ý kiến. Mọi người khoái chí cười ồ tỏ ra “chịu” câu này lắm và kèm theo lời khen: “Hết sảy con cào cào!” Duy chỉ có Thượng Sĩ Tham (Chỉ Huy Hậu Cứ của ĐĐ2) thì tỏ ra e ngại nên chậm rãi và nhỏ nhẹ đóng góp ý kiến:

-“Thưa Đại Úy, cá nhân tôi, tôi cũng thích câu này lắm, nhưng chỉ sợ một điều là Thẩm Quyền Thanh Hóa (tên truyền tin của Thiếu Tá Tiểu Đoàn Trưởng) hơi khó tánh, lỡ Thanh Hóa “ốp” một cái thì Đại Úy sẽ bị ‘lãnh cái búa’ đó thôi!”

Sau khi nghe ý kiến của Th/S Tham, một số anh em đứng phía sau nhao nhao nói lớn với tôi:

-“Không sao đâu ông Thầy. Chơi tới luôn đi ông Thầy!”

Tôi khựng lại để suy nghĩ, rồi quyết định cuối cùng đã đến, tôi bèn ‘phán’:

-“Cho chơi tới luôn”.

Thế là, tiếng vỗ tay nổi lên vang dội cả phòng và Th/S Tham đành chạy đi tìm “anh thợ vẽ” để thực hiện cái băng biểu ngữ ... “hết sảy” đó!

Trưa ngày mùng 1 Tết đã đến! “Phái Đoàn” của Bộ Chỉ Huy Tiểu Đoàn đang rời vị trí của ĐĐ1 để đến ĐĐ2 của chúng tôi. Tôi ra đón Phái Đoàn để hướng dẫn đến trước sân toàn thể ĐĐ2 đang tập họp, các bàn tiệc đã được sắp theo đội hình dọc, ngang như chữ U và mọi người đang trong thế đứng. Khi nhìn thấy cái banderol: “Năm Con Dê, Chiến Đấu Hăng Như ... Dê!” Đại Ca Đã (tất cả các anh em Đại Đội Trưởng chúng tôi thường gọi Đại Úy Tiểu Đoàn Phó Nguyễn Văn Đã với cái tên là Đại Ca Đã) nhìn tôi chúm chím cười và gật gù cái đầu ra điều thích thú lắm! Nhưng đến khi Thiếu Tá Tiểu Đoàn Trưởng Phan Văn Thắng nhìn thấy cái biểu ngữ, mặt Ông đanh lại và rất nghiêm, không còn giữ được cái nét vui của ngày Tết. Ông căn nhắc với tôi:

-“Cậu cho viết cái câu chi mà ‘lắm cằm’ như rứa?”

Chợt nhớ đến câu “hăm” của Th/S Tham, tôi đâm ra lo nên vọt miệng nói:

-“Thưa Thiếu Tá, vì năm nay là năm Con Dê, nên tôi cho viết liên quan đến Con Dê cho vui vậy mà!”

Thiếu Tá Thắng nghiêm giọng và nói một hơi:

-“Người tuổi Mùi được ca ngợi là mưu trí, tài giỏi, hiền lành, từ bi, lương thiện, và năm Mùi thì có rất nhiều câu ví von rất hay qua ca dao, tục ngữ, sao cậu không chọn mà lại đi viết câu gì tào lao như rứa. Cậu liệu hồn!”

Tôi lúng búng lỗ tai với mấy cái nhận xét “lắm cằm” và “tào lao” mà ông Tiểu Đoàn Trưởng vừa đề cập đến. Tôi đi theo và òn ì với Ông:

-“Thiếu Tá thấy đó, ĐĐ2 của chúng tôi, anh em chiến đấu rất hăng say và lập được nhiều

Thủy Quân Lục Chiến

chiến công. Tôi muốn dùng cái câu tiêu lâm, vui vui để đốc thúc anh em chiến đấu hăng say thêm trong năm mới vậy mà. Xin Thiếu Tá thông cảm cho!”

Nghe đến đây, Thiếu Tá bật cười, mặt ông vui vẻ trở lại và dịu giọng nói:

-“Tánh cậu thì lúc nào cũng tiêu lâm, làm banderol mà cũng muốn tiêu lâm, là sao? Thôi, Xuân Về Tết Đến, lần này tôi tha cho cậu đó!”

Nhớ lại lời “hăm” của Th/S Tham mấy hôm trước: “Lỡ Thanh Hóa ‘ốp’ một cái thì Đại Úy sẽ bị ‘lãnh cái búa’ đó thôi” nên tôi cứ lo, nhân dịp đầu Xuân mà ông dùng mình như “Con Dê Tế Thần” thì có nước ... “bỏ bú!” Nhưng bây giờ thì tôi được thở phào nhẹ nhõm lại rồi.

Tôi làm việc dưới trướng của Thiếu Tá Thắng gần bốn năm, tôi biết tánh Ông hơi khó, thường “hăm bẻ răng” với thuộc cấp, hăm thì hăm vậy thôi, nhưng Ông chưa phạt ai bao giờ, đó là một trong những cái rất dễ thương của ông, cái phương pháp dơ cao đánh khẽ sẽ khiến thuộc cấp không dám “ba gai” nhưng nhớ mãi và khâm phục.

Sau khi ông trưởng “tha tào”, tôi cảm nhận được hai bàn tay của ai đó đang chụp vào vai mình, tôi quay lại và bắt gặp đôi mắt đang cười híp của ông phó, Đại Ca Đã, ông ghé sát tai tôi thủ thỉ:

-“Nãy giờ bị ông Thanh Hóa “nụ” dữ lắm phải không? Đại Ca không dè chú dám cho viết và treo câu biểu ngữ chịu chơi đến như dzậy”.

Tôi cầm lấy hai bàn tay của Đại Ca lắc lắc, vừa cười vừa nói:

-“Đại Ca thấy đó, tánh em hay cà rờn nên cũng viết cả rờn cho mọi người vui chung trong ba ngày Tết vậy mà!”

Lúc đi ngang qua các bàn tiệc, một vài sĩ quan của ĐĐ2 thấy ông Tiểu Đoàn Trưởng hình như đã giảng “mô ran” cho tôi nên họ gạn hỏi:

-“Đại Úy, có sao không?”

Và khi tôi tới chỗ của Th/S Tham, anh ta vội hỏi:

-“Tôi lo quá! Ông Thầy có bị gì không?”

Tôi cười thật vui để cho anh yên tâm, rồi nói:

-“Anh Tham yên chí đi, tôi không bị “lãnh cái búa” như anh lo đâu! Cuối cùng thì cũng được ... vui về cả làng rồi!”

Mọi người tiếp tục ăn uống, chuyện trò vui vẻ trong không khí tràn ngập hương Xuân. Vị trí tôi đứng, đối diện với băng biểu ngữ, tình cờ nhìn lên câu: “NĂM CON DÊ, CHIẾN ĐẤU HĂNG NHU ... DÊ!” đập vào mắt mình, tôi cười thầm trong bụng và càng nghe vui hơn khi biết toàn thể anh em trong Đại Đội 2 đã trầm trồ, khen:

-“Câu biểu ngữ mừng Xuân thật là hết sảy con cào cào!”

Năm nay, 2017, ngồi chọt nhớ và viết lại câu chuyện vui này, câu chuyện đã xảy ra đúng 50 năm về trước! Lúc đó, tôi là một chàng thanh niên 27 tuổi, mặc dù là một người lính chiến, thường xuyên đối diện với cái chết, nhưng với cái tánh trời cho lúc nào cũng vui vẻ, yêu đời và ngây thơ (lúc đầu là ngây thơ thiệt sự, nhưng về sau, khi qua lại và bị ảnh hưởng của những ông bạn “trời ơi”, tôi đâm ra “ngây thơ vô số tội”, và ngày nay khi đã bước vào tuổi song thất (77), tôi vẫn còn ngây thơ mà bà xã tôi thường khen là “ngây thơ cụ”._Ngay cả khi được đóng vai “Người đàn ông hoàng nhất trong đám lộn xộn”, tôi vẫn tánh nào tật nấy, vẫn thích nói tiêu-tếu, điều-diệu với chút tiêu lâm và thích “quậy” để chọc cười cho thiên hạ!

Bây giờ thì mình đã “quá đất”, đang rơi vào cái tuổi “Song Thất” nên cứ coi như sắp “sụm” tới nơi rồi! Ngồi nhớ lại chuyện xưa ... Thôi, cứ thả hồn mình bay về với cung thương ngày cũ, để nhớ lại ... “Thuở Xuân Thi!” Vì, chỉ trong vùng trời đó, mình mới được tận hưởng cái cảm giác: “CHIẾN ĐẤU HĂNG NHU ... DÊ” của thuở nào,

xa lắc ...

MX Phan Công Tôn